

Vybrané pedagogické směry 20. století

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

PRAGMATICKÁ PEDAGOGIKA:

- John Dewey (1859-1952) – Škola a společnost
- centrum Chicago – pokusná škola na univerzitě, řešení určitého problému → uznána, typická pro americký způsob výchovy, ale v 50. letech se rapidně snižuje úroveň vzdělání, zvyšuje se kriminalita mládeže...
- **výchova jako příprava pro život**
- **škola jako místo skutečného života dítěte** – ne jako něco, co žák trpně přežije
- **koncepce pracovní a činné školy** – žák se ve škole učí konáním, činností – v D. škole mohli žáci pracovat v kuchyni, dílně, podívat se do muzea, sadu, knihovny...
- **projektová výchova** – žáci řeší určitý úkol – přímo život nabídne určitý problém

EXISTENCIALISTICKÁ PEDAGOGIKA:

- Život si nevybíráme, **pokusme se ve výchově vytvořit příjemné mezilidské vztahy**, zpříjemnit ho
- Nejvyšší hodnotou této pdg. je člověk. Cílem výchovy je rozvoj individuality, individuální osobnosti člověka, která má svobodu rozhodování a kulturu mezilidských vztahů. Důležití jsou nejen činitelé racionální, ale i iracionální (citové prožitky), ve škole je velmi důležitý citlivý vztah pedagoga k žákům, pozitivní klima ve třídě, kladné citové působení na žáky, povzbuzování, tvůrčí přístup učitele k práci a jeho nadšení.

NEOTOMISTICKÁ PEDAGOGIKA:

- rozvíjí se na základě neotomismu - náboženská filozofie, která vychází z učení Tomáše Akvinského
- tato pdg. se zaměřuje na formování člověka, který miluje Boha a své bližní
- klade na první místo předměty humanitní (společenskovední, estetickovýchovné a jazykové)
- Hlavní představitel Jacques Maritain - francouzský filozof, formuloval principy neotomismu v díle: Výchova na rozcestí
- provádí zde kritiku současného stavu společnosti, kde převládá egoismus, brutalita, bestialita; lidstvo degeneruje. - může je zachránit jen křesťanský humanismus a křesťanská výchova

ANTIAUTORITATIVNÍ PDG.

- pedagogický směr
- v 60. letech došlo k nárůstu počtu studentů vysokých škol, studenti se stali velkou sociální silou, Kritizovali dosavadní školství a autoritativnost tradiční výchovy - došlo k velké radikalizaci studentů - studentské bouře - reformy na vysokých školách - politická a společenská krize autority
- vycházeli z myšlenek J. J. Rousseaua
- je to výchova zbavená útlaku, měla maximálně rozvíjet sebevědomí žáků, formovat politické uvědomění a lidskou solidaritu; nemá docházet k potlačování žádných základních potřeb, včetně sexuálních
- požaduje úplné odtržení školy od tradic

ANTIPELAGOGIKA

- odmítá výchovu vůbec
- chce bojovat proti výchovné společnosti, výchova je „mrzačení dětí“
- požadují pouze vzdělávání, ale bez výchovy (výchova pouze dítětem manipuluje)
- místo termínu výchova - používají pojem podpora

HUMANISTICKÁ PSYCHOLOGIE:

- USA - *Rogers*
- o výchově a učení můžeme mluvit jen jestliže je svoboda
- **vzdělávat člověka** můžeme **jen** tehdy, **když se sám svobodně rozhodne studovat, vše ostatní je nátlak**
- návrat k Rousseauovi

ESENCIALISMUS: USA

- **kritika pragmatické pedagogiky**, po 2. světové válce – usilují o to, aby **žáci zvládli podstatné vzdělání, návrat ke Komenského koncepci**